

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. G.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 2019, č. j. 63 Az 2/2019 - 76,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi **se u r č u j e** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti částkou ve výši 3400 Kč, která mu bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2018, č. j. OAM-307/ZA-ZA11-LE27-R2-2018; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu dne 6. 4. 2018, přičemž z obsahu jeho žádosti, jakož i z následného pohovoru, vyplynulo, že žil na Ukrajině ve městě Mariupol v Doněcké oblasti. Do České republiky přicestoval již v roce 1993 s matkou, která se zde vdala a nyní má české státní občanství. Od roku 1996 do roku 2001 stěžovatel pobýval v Itálii, následně se vrátil zpět do České republiky a měl zde povolen trvalý pobyt, který mu byl ovšem zrušen z důvodu opakovaného páchání trestné činnosti. Z opisu z evidence rejstříku trestů ze dne 10. 4. 2018, který je založen ve správním spisu, je zřejmé, že stěžovatel byl v 21 případech soudně trestán zpravidla pro spáchání trestného činu krádeže (ale i loupeže, maření výkonu úředního rozhodnutí a nebezpečného vyhrožování); v roce 2003 bylo stěžovateli nařízeno ochranné léčení – ústavní (protitoxikomanické). Na Ukrajině stěžovatel nikoho nemá, naposledy tam byl ve svých 19 letech navštívit prarodiče, kteří již nežijí, a dle jeho vyjádření „*v současnosti je azyl jediná možnost.*“ Konkrétně pak vyslovil obavy z války na východě Ukrajiny a z toho, že by mohl být povolán do armády.

[3] Žalovaný uvedené důvody spočívající ve snaze stěžovatele vyhnout se vycestování zpět na Ukrajinu a legalizovat si pobyt na území České republiky, neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany, a proto vydal výše citované rozhodnutí, proti kterému podal stěžovatel žalobu. V ní zpochybnil závěry žalovaného s tím, že na Ukrajině probíhá válečný konflikt a nebyla správně posouzena hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, zejména z hlediska jeho možného vnitřního přesídlení.

[4] V napadeném rozsudku se krajský soud zaměřil právě na otázku doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a dospěl k závěru, že stěžovateli v zemi původu nehrozí nebezpečí vážné újmy. Krajský soud odkázal na shromážděné zprávy o zemi původu, podle kterých se Ukrajina nenachází ve stavu tzv. totálního konfliktu, a stěžovatel neuvedl žádné relevantní okolnosti, které by odůvodňovaly, že se žalovaný dopustil pochybení při posouzení možnosti využít vnitřní ochranu v jiné části Ukrajiny, kde válečné střety neprobíhají. Těmito okolnostmi nejsou ani absence rodinného zázemí, ani obtížná ekonomická a sociální situace stěžovatele, který je v produktivním věku a nemá žádné vážné zdravotní problémy. Krajský soud proto podanou žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že současná politická a bezpečnostní situace na Ukrajině mu – v kombinaci s jeho individuální situací – neumožňuje dosáhnout účinné ochrany využitím institutu vnitřního přesídlení. Krajský soud k této otázce přistoupil podle stěžovatele velmi zjednodušujícím způsobem. Pominul naprostou absenci zázemí stěžovatele na Ukrajině vyplývající z faktu, že ze země původu vycestoval již v mladistvém věku; stěžovatel dokonce ani neovládá rodný jazyk. Na základě toho navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že jak rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy a vycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z něho nevyplývá, že by byl stěžovatel osobou, která by nedokázala s ohledem na svoji práce schopnost a vzdělání vést v jiné části Ukrajiny běžný život. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, příp. aby ji jako nedůvodnou zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

pokračování

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí otázku vážné újmy stěžovatele z důvodu bezpečnostní situace na Ukrajině a (ne)možnosti vnitřního přesídlení. Uvedená otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatel zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Doplnková ochrana představuje vedle azylu druhou formu mezinárodní ochrany, která se udělí cizinci, „*kteří nespĺňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště*“ – viz § 14a odst. 1 zákona o azylu (pozn. podtržení doplněno). Z citovaného je patrné, že klíčovým definičním prvkem v případě doplňkové ochrany je „*vážná újma*“, za níž se považuje „*a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné obrožování života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky*“ – viz § 14a odst. 2 zákona o azylu (pozn. podtržení doplněno).

[12] Krajský soud hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy v případě stěžovatele neshledal; své rozhodnutí přitom vystavěl na tom, že bezpečnostní situaci na Ukrajině nedosahuje takové intenzity, která je třeba pro to, aby byl naplněn typ vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. S tímto závěrem zdejší soud souhlasí a pouze ve stručnosti **připomíná, že ačkoli je stěžovatel původem z východní Ukrajiny, konkrétně z Doněcké oblasti, tj. z té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil, jeho intenzita výrazně kolísá a rozhodně ho nelze hodnotit jako tzv. totální konflikt vykazující vůči stěžovateli konkrétní individualizované nebezpečí; srov. setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu – viz např. usnesení ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 - 33, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 - 24, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 226/2017 - 31, nebo ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 - 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 - 35, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 - 27 atp.**

[13] Současně krajský soud správně a zcela v souladu s judikaturou vyšel z toho, že v případě konfliktu nemajícího charakter tzv. totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, č. 1840/2009 Sb. NSS.

[14] K tomu nelze než poznamenat, že stěžovatel žádnou vážnou újmu neutrpěl, ze země původu vycestoval již v roce 1993 a o mezinárodní ochranu požádal až po mnoha letech evidentně v souvislosti se zrušením svého trvalého pobytu na území České republiky.

Stěžovatelovu žádost a tvrzené důvody tak lze souhrnně vnímat spíše jako snahu směřující k legalizaci pobytu na území České republiky, což v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodně nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany; srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. Např. v rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že: „zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.“

[15] Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom složité bezpečnostní i ekonomické situace na Ukrajině, na kterou se stěžovatel z lidsky pochopitelných důvodů vrátit nechce. Na druhou stranu však nelze přehlédnout, že na Ukrajině nyní neprobíhá tzv. totální konflikt (viz výše) a ve vztahu k objektivně rizikové oblasti, z níž stěžovatel pochází, je zde reálná, přiměřená, rozumná a smysluplná možnost vnitřního přesídlení, kterou stěžovatel nijak konkrétně nevyvrátil; k podmínkám aplikace možnosti vnitřního přesídlení srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74. **Stěžovatel** nepatří mezi zranitelné osoby; jde o dospělého, svobodného a zdravého muže středního věku, u něhož nelze předpokládat, že by nebyl schopen běžného života na Ukrajině v rámci vnitřního přesídlení. Nic na tom nemění ani skutečnost, že ze země původu vycestoval již v mladistvém věku. Zdejšímu soud se nejví jako pravděpodobné, že by stěžovatel, žil-li na Ukrajině do svých cca 16 let, vůbec neovládal ukrajinský, resp. ruský jazyk, a že by nebyl schopen postupem času si jej znovu osvojit. Ostatně i po svém odjezdu v roce 1993 Ukrajinu navštívil, jak sám uvedl; nadto i v rámci správního řízení vůči němu byly některé úkony činěny v ruském jazyce, z čehož lze důvodně dovozovat, že mu rozumí.

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchýlil od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[18] Stěžovateli byl již v řízení o žalobě ustanoven zástupce – advokát Mgr. Ladislav Bárta, který stěžovatele zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud jmenovanému zástupci určil odměnu za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé – kasační stížnost) ve výši 3100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 uvedené vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupci stěžovatele určil odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 3400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 20. února 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu